

Kosmické události v únoru 2014

(Časové údaje jsou ve středoevropském čase)

Viditelnost planet:

Merkur je pozorovatelný počátkem měsíce večer nad jihozápadním obzorem, provádí kličku mezi souhvězdími Vodnáře a Kozoroha. **Venuše** je výraznou Jitřenkou nad jihovýchodním obzorem v souhvězdí Střelce. **Mars** je pozorovatelný kromě večera po většinu noci v souhvězdí Panny, **Jupiter** po celou noc kromě jitra v souhvězdí Blíženců. **Saturn** je viditelný ve druhé polovině noci v souhvězdí Vah. **Uran** je pozorovatelný večer nad západním obzorem v souhvězdí Ryb. **Neptun** je nepozorovatelný.

Úkazy a události:

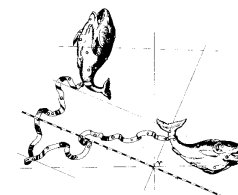
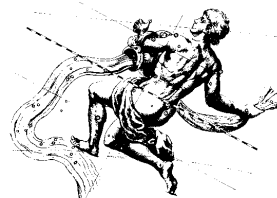
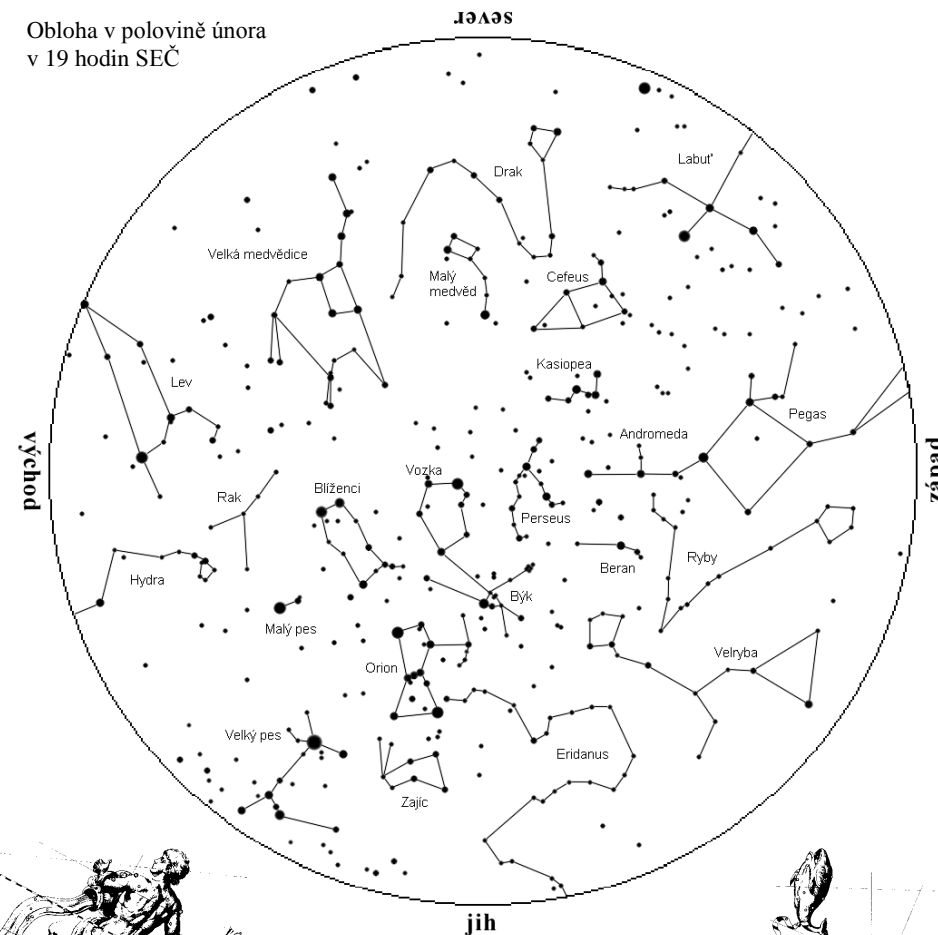
1. 2. 5 h Měsíc v konjunkci s Merkurem (Měsíc $3,1^\circ$ severně; srpek Měsíce v blízkosti Merkuru pozorovatelný večer v červácích nízko nad obzorem)
4. 2. 9 h Mars v konjunkci se Spikou (α Vir; Mars $4,6^\circ$ severně – konjunkce pod naším obzorem, přibližování pozorovatelné po většinu noci, nejtěsnější ráno na JZ) plánovaný start nákladní lodi Progress M-22M k Mezinárodní kosmické stanici
5. 2. Měsíc v první čtvrti (20:21)
6. 2. 20 h planetka 2006 DP14 (Apollo; 730 m) prolétá v blízkosti Země (6,2 LD)
10. 2. 20 h Měsíc v konjunkci s Jupiterem (Měsíc $5,8^\circ$ jižně; Měsíc v blízkosti Jupiteru pozorovatelný 10. a 11. 2. po celou noc kromě jitra)
11. 2. 7 h Měsíc v odzemi (406 252 km)
12. 2. 6 h letní slunovrat na Marsu, na severní polokouli planety začíná léto
15. 2. 1 h Měsíc v úplňku (0:52)
15. 2. 6 h Venuše dosahuje maximální jasnosti ($-4,6$ mag)
15. 2. 21 h Merkur v dolní konjunkci se Sluncem
18. 2. 1 h planetka 2000 EM26 (Aten; 195 m) prolétá v blízkosti Země (8,8 LD)
19. 2. 21 h Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc $3,5^\circ$ jižně; seskupení Měsíce, Marsu, Spiky (α Vir) a Saturnu 19. až 22. 2. ráno na J a JZ, na JV svítí Venuše)
21. 2. 16 h kometa C/2012 X1 (LINEAR) v přísluní (1,6 AU; 11,6 mag)
21. 2. 22 h Měsíc v konjunkci se Saturnem (Měsíc $0,8^\circ$ jižně)
22. 2. plánovaný start nákladní lodi Dragon CRS-3 k Mezinárodní kosmické stanici
22. 2. 18 h Měsíc v poslední čtvrti (18:15)
23. 2. 19 h Neptun v konjunkci se Sluncem
26. 2. 6 h Měsíc v konjunkci s Venuší (Měsíc $0,6^\circ$ jižně; v okamžiku velmi těsné konjunkce (5:39 SEČ) obě tělesa 8° nad jihovýchodním obzorem)
26. 2. 22 h planetka (2) Pallas v opozici se Sluncem (6,7 mag)
27. 2. 21 h Měsíc v přízemí (360 427 km)

Zdroje: [1] Rozehnal, J. aj. *Hvězdářská ročenka 2014*, HaP Praha, Praha, 2013
[2] NASA, *JPL Space Calendar* [online]. [cit. 2014-01-20].
<<http://www2.jpl.nasa.gov/calendar/calendar.html>>.
[3] *Spaceweather.com* [online]. [cit. 2014-01-20].<<http://www.spaceweather.com>>.

MĚSÍČNÍK

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM v Hradci Králové

Obloha v polovině února
v 19 hodin SEČ

únor 2014

programy Hvězdárny a planetária v Hradci Králové

únor 2014

POZOROVÁNÍ SLUNCE

soboty ve 14:00

projekce Slunce dalekohledem, sluneční aktivita, sluneční skvrny, při nepříznivém počasí ze záznamu

PROGRAM PRO DĚTI (vhodný od 3 let věku)

soboty v 15:00

zimní hvězdná obloha s astronomickou pohádkou

Jak šlo Sluníčko na vandr v planetáriu, dalekohledy, dětské filmy z cyklů **Rákosníček a hvězdy** a **Potkali se u Kolína**

VEČERNÍ PROGRAM

středy, pátky a soboty v 19:00

zimní hvězdná obloha v planetáriu, aktuální informace, výstava, film, dalekohledy, při jasné obloze pozorování

VEČERNÍ POZOROVÁNÍ

středy, pátky a soboty ve 20:30

zajímavé objekty večerní oblohy **jen při jasné obloze!**

PŘEDNÁŠKY

Blitzkrieg doby ledové

sobota 8. února v 17:00

aneb Proč zmizeli mamuti?

přednáší: Mgr. Vladimír Socha – HPHK

Vlakem a autobusem po divokém Balkáně

sobota 22. února v 17:00

Srbsko, Kosovo, Makedonie, Albánie, Černá Hora

přednáší: Ing. Jan Marek – SPET

VALENTÝNSKÝ VEČERNÍ PROGRAM

Lásko, bože lásko!

pátek 14. února v 19:00

pořad s písničkami a poezií pod hvězdnou oblohou

hrají a zpívají: členové divadla Jesličky

VÝSTAVA

pracovní dny 9 – 12 a 13 – 15 h

2014 – mezi Venuší a Marsem

zajímavé dění na obloze v letošním roce

autoři: Lenka Trojanová a Jan Veselý

a při programech:

středy a pátky v 19 h

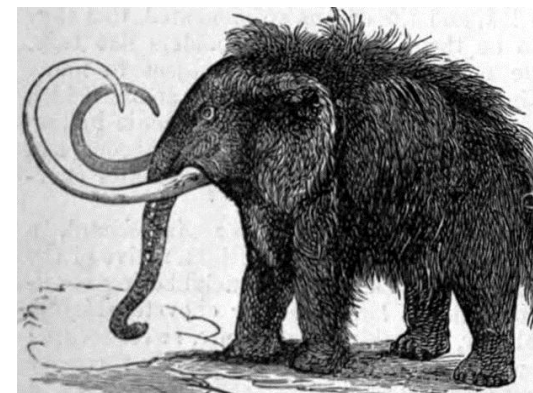
soboty v 15 a v 19 h

Změna programu vyhrazena.

Vstupné 15,- až 60,- Kč podle druhu programu a věku návštěvníka.

Blitzkrieg doby ledové

Poslední relativně krátké období v dějinách planety Země – čtvrtohory – je charakterizováno mimo jiné také výrazným střídáním teplejších a naopak velmi chladných období, která nazýváme dobami ledovými. Taková období známe i z mnohem starších geologických epoch naší planety, teprve v poměrně nedávném pleistocénu však ovlivnily také vývoj a rozšíření lidských populací. Na konci poslední doby ledové, ale na mnoha místech dokonce již desítky tisíc let předtím, docházelo na většině souši naší planety k nápadnému vymírání velkých živočichů. Dříve hojně rozšíření tvorové, jakými byli mamuti a nosorožci srstnatí, jeskynní medvědi, ale také velcí nelétaví ptáci nebo mohutní vačnatci, poměrně náhle z fosilního záznamu mizí (pojem „náhle“ zde ale může znamenat i několik tisíciletí). Nápadný úbytek druhů velkých zvířat představoval zajímavý problém již pro první geology a paleontology na počátku 19. století.

Časem se pak vytvořilo několik hlavních teorií, které se tuto záhadnou událost snaží vysvětlit. Způsobil snad velké vymírání na konci pleistocénu člověk, jehož lovecký apetit sílil a jím používané zbraně se stávaly dokonalejšími? Mohly za vyhynutí mamutů a dalších zvířat postupně, ale razantní změny klimatu? Dopadla snad před 13 tisíciletími na území Severní Ameriky kometa? A konečně, šířily se snad tehdy pandemie nebezpečných nemocí, zasahující všechny velké savce? Nebo je tím pravým důvodem spíše kombinace všech těchto faktorů najednou? Důvody, které vedly k tzv. „blitzkriegu“ (zde: extrémně rychlému vymírání) na konci poslední doby ledové, jsou i dnes velmi diskutovaným tématem. Není ostatně divu, vždyť bohužel stojíme na prahu dalšího velkého vymírání – tentokrát již nepochybně zaviněného naším rozpínavým druhem. Na úvodní otázku „proč vyhynuli mamuti“ a zároveň i na mnoho dalších souvisejících otázek, vám odpoví přednáška, která se koná v sobotu 8. února. Vydejme se tedy na cestu, doba ledová nás již očekává...

Vladimír Socha